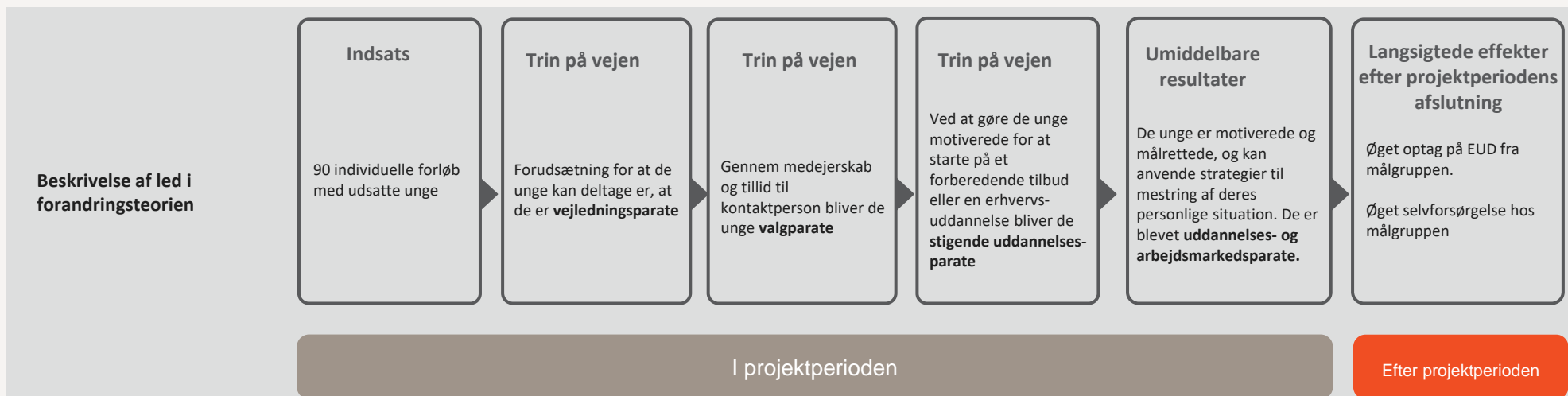

Slutevaluering af
Unge med kant

Januar 2021

1 • Forandringsteori for 'Unge med kant'

Projektets formål

Projektet vil gennem etablering af et tydeligt kædeansvar i rammerne af de kommunale ungeindsatser (KUI) lette overgange og reducere skift for de unge i målgruppen. Formålet med projektet er at afprøve metoder og etablere systematikker, der understøtter udviklingen af KUI.

Centrale succesfaktorer

- Med afsæt i målgruppens karakter og udsathed er der risiko for langsom progression, hvorfor en central faktor er, at der løbende sker tilpasning af projektet til de erfaringer, man gør sig undervejs.
- En anden central faktor for projektets succes er at det lykkes, at opbygge en stifinderfunktion, hvor fagprofessionelle (UU-vejledere) fagligt klædes på til varetage funktionen og at dette kan samles i fælles metoder, som kan anvendes bredt.
- En tredje succesfaktor er, at projektet formår at sikre en kontinuitet for de unge, samtidig med kommunerne etablerer KUI og FGU-skolerne er under opstart. Det er afgørende, at projektet formår at tilpasse metoder og 'kæder' til udviklingen i de organisatoriske og strukturelle rammer.

2 • Sammenhængen mellem indsats og mål

Vurdering af sammenhængen mellem indsats og mål

- Målet med projektet har været at afprøve metoder og etablere systematikker, der understøtter samarbejdet mellem KUI og øvrige involverede professionelle omkring særligt udsatte unge, for herigennem at få etableret et tydeligt kædeansvar, der skal lette overgange og reducere skift for de unge i målgruppen.
- Indledningsvist konkluderer vi, at indsatserne i projektet har ført til nye metoder og systematikker, der kan understøtte de unges udvikling frem mod at blive uddannelses- og arbejdsmarkedsparete. Udviklingen og afprøvningen af et kædeansvar, hvor "den, der ser problemet, handler", har vist sig at fungere godt i praksis for de deltagende kommuner, uddannelsesinstitutioner og selvfulgelig unge.
- Dernæst vurderer vi også, at det er meget komplekse modeller, der er udviklede, hvilket kan gøre det svært at overføre projektet til en almindelig driftssituation i andre kommuner. Vi er opmærksomme på, at det er komplekse problemer, som de unge i målgruppen har, og at deres progression i forhold til at blive uddannelses- og arbejdsmarkedsparete ikke følger en lineær udviklingstaksonomi, men bevæger sig frem og tilbage. At kunne rumme dette, afspejles naturligt i modellernes kompleksitet. Det bemærkes, at der er i projektet er arbejdet med at gøre modellerne mere generiske, så de kan omsættes af andre aktører og fagfolk. Positivt er, at projektet allerede har konkrete erfaringer med, at modellerne appellerer til fagfolk uden for den direkte aktørkreds.
- Udviklingen af indhold i rollerne som Kontaktperson+ (KUI) og Mentor (uddannelsesinstitution) kræver et tæt samspil og – efter vores vurdering – et fokus på at omlægge eksisterende ressourcer i kommuner og uddannelsesinstitutioner, så der gives rum til at opbygge og fastholde et tæt netværk omkring den enkelte unge. Indsatsen i projektet har vist, at det kræver dedikerede (ikke nødvendigvis ekstra) ressourcer at samarbejde om at nå målet med at gøre målgruppen uddannelses- og arbejdsmarkedsparete. Det skal tilføjes, at de involverede praktikere ikke mener, at det kræver ekstra ressourcer at *omsætte modellerne til drift*, for så vidt at der inden er etableret en fælles tænkning mellem de involverede aktører.
- I forhold til projektets mål om at gøre de udsatte unge motiverede og målrettede i forhold til at *gennemføre* en uddannelse eller *komme i* beskæftigelse, er det for tidligt at konkludere, om indsatsen har virket. Det kræver en længere tidshorison, hvorfor de unge skal følges i årene fremad for at se om de kommer i selvforsørgelse. Vi kan dog se, at de individuelle forløb, som indsatsen isoleret set består af, har haft en positiv *påvirkning* på de unge i relation til deres fastholdelse i uddannelse eller job. Dette giver de unge også selv udtryk for.
- I projektet er det lykkedes at få skabt et samlet koncept for gode overgange mellem tilbud og undgå skift i fagprofessionelle gennem etablering af et kædeansvar. Evaluators samlede vurdering er, at det er lykkedes at skabe sammenhængende og koordinerede forløb for de deltagende unge i indsatserne i henholdsvis Vejle og Tønder.

2 • Sammenhængen mellem indsats og mål

Vurdering af sammenhængen mellem indsats og mål

- Midlerne fra Region Syddanmarks Uddannelsespulje har muliggjort afholdelsen af en række aktiviteter og iværksættelse af vidensdeling på tværs af de involverede aktører. Dette har medvirket til at skabe et fælles sprog og en fælles tilgang, som vurderes at være vigtige elementer i indsatsen med at gøre de unge motiverede til at gennemføre en uddannelse eller komme i beskæftigelse.
- En central indsats i projektet har været at iværksætte og styrke samarbejdet mellem de involverede aktører i indsatsen. Dette samarbejde vurderes at være af stor betydning for både de unge, der har behov for en større indsats, og for de fagprofessionelle, der skal være med til at sikre, at de unge fastholdes og gøres uddannelses- og arbejdsmarkedsparete. Kendskab til hinanden er et helt centralt nøgleord for at kunne lykkes med et kædeansvar.
- I forhold til de centrale succesfaktorer (nævnt på side 2) konkluderer vi, at projektet er lykkedes.
 - Der er gennem projektperioden sket en løbende tilpasning i forhold til de erfaringer, man har gjort sig undervejs. Det handler dels om, at de forskellige aktører skulle lære hinanden at kende og definere deres roller og ansvar i forhold til "kæden", dels at projektet efter en noget teoretisk opstart blev gjort mere konkret og relevant for deltagerne.
 - Der er opbygget en stifinderfunktion (Kontaktperson+), som har klædt de fagprofessionelle på til at varetage rollen som stifinder. Indholdet i funktionen er samlet i fælles metoder, som er formidlet via hjemmesiden <https://ungemedkant.dk/toolbox/kontaktperson> Evaluators vurdering er, at funktionen fungerer godt i Vejle Kommune og Tønder Kommune, da de har været med i udviklingen heraf, mens det er mere usikkert om metoderne er overførbare til andre kommuner uden den særlige indsats, som dette projekt har muliggjort.
 - Der er sikret kontinuitet for de deltagende unge i projektperioden gennem tilknytning af en mentor på uddannelsesstedet og en kontaktperson+ (fagprofessionelle). Evaluators oplevelse er, at alle aktører har gjort en stor indsats for at sikre kontinuitet i indsatsen overfor de unge, selvom rammerne både i KUI og på uddannelsesinstitutionerne har ændret sig.
- Samlet set vurderes indsatserne i projektet at være både relevante og godt gennemførte, og har potentialet til at sikre målet om at få flere unge fra målgruppen gjort uddannelses- og arbejdsmarkedsparete. Afgørende for resultaterne er, at det lykkes at fastholde det tætte samarbejde mellem kommuner og uddannelsesinstitutioner – at kæden ikke brydes.

3 • Vurdering af implementeringen af indsatsen

Organisering og samarbejde

- Projektet har været velorganiseret med en overordnet projektledelse og to lokale projektledelser, der samlet har haft et godt overblik og har sikret fremdrift i projektet.
- Samarbejdet mellem de involverede aktører i kædeansvaret har skabt et fundament for den fremadrettede kommunale indsats for unge med behov for en ekstra støtte i forlængelse af den nye lovgivning for den kommunale ungeindsats.
- Både i Vejle og Tønder Kommune er samarbejdet i høj grad lykkedes for de aktører og uddannelsesinstitutioner, der er en del af kædeansvaret. Samtidig har det – nok ikke så overraskende - vist sig, at samarbejde med andre kommuner og andre uddannelsesinstitutioner end de deltagende er en udfordring.
- Det bemærkes, at organiseringen har været forskellig i Vejle og Tønder, da den har været tilpasset den lokale virkelighed. Dermed er der høstet forskellige erfaringer, hvilket er positivt, men dog gør sammenligning af erfaringer fra de to kommuner svær.

Løbende opfølgning og intern læring

- Projektet er startet i en periode, hvor rammerne har ændret sig betydeligt for de kommunale ungeindsatser. Gennem projektperioden er det tydeliggjort, at projektet føder ind i den nye kommunale lovgivning om en "Sammenhængende Kommunal Ungeindsats" (KUI). Projektledelsen har formået at sikre en løbende tilpasning til rammerne, i takt med de erfaringer, projektet har gjort sig.
- En læring, som særligt projektledelsen har fået, er vigtigheden af at der anvendes dedikerede ressourcer til at udvikle et kædeansvar for at kunne sikre et tværprofessionelt samarbejde omkring de udsatte unge. En forudsætning for at sikre kædeansvaret er en fælles tilgang til hvad et kædeansvar betyder i praksis og et fælles sprog herom. De involverede aktører peger på tilgang og sprog som den vigtigste forudsætning for at lykkes.
- Der har været en professionel formidling af erfaringer og resultater gennem afholdelse af konferencer, udvikling af publikationer og en hjemmeside, der viser den løbende opfølgning på projektet.
- Det bemærkes også, at projektledelsens sparring med Unge med kant-projektet i Region Hovedstaden har givet stor værdi og erfaringsudveksling, som har kvalificeret projektet yderligere.

Forankring af projektets resultater

- Projektledelse og involverede aktører tilkendegiver, at de vil videreføre de gode resultater og at projektets arbejdsgange og metoder bliver den måde, som de fremadrettet vil arbejde med unge på.
- På et mere systemisk niveau, er det en klar forudsætning for forankring af projektets resultater, at indsatsen bliver institutionaliseret med ledelsesmæssig opbakning. Det vil gøre indsatsen til en integreret del af organisationen og dermed undgå, at det bliver en personafhængig indsats.

Sammenfatning af projektets resultatskabelse

Umiddelbare resultater

- Ifølge forandringsteorien var forventningen, at et umiddelbart resultat er, at de unge er blevet motiverede og målrettede og kan anvende strategier til mestring af deres personlige situation. Det vurderer vi, er lykkedes. De interviewede unge udtaler, at de er blevet bedre rustede til at håndtere de udfordringer, de står overfor i deres hverdag og oplever, at de støttes i fastholdelse af deres mål.
- Det forventedes ligeledes, at et umiddelbart resultat vil være, at de unge er blevet uddannelses- og arbejdsmarkedsparete gennem forløbet. Det kan vi ikke vurdere, da vi endnu ikke ved, om de gennemfører deres uddannelse, men vi kan konstatere, at det i højere grad end tidligere er lykkedes at fastholde de unge i uddannelse, og at nogle unge har fået mod på at starte på en uddannelse.
- Samarbejdet om kædeansvaret er velorganiseret og har medvirket til sikring af overgange og sammenhængende forløb for den enkelte unge. Et fælles samarbejdskodeks blandt de fagprofessionelle om, at "den der først ser problemet, tager initiativ", har været en afgørende faktor for det vellykkede samarbejde blandt projektets aktører. Dette har bidraget til en kontinuitet og progression for nogle af de unge.
- Projektet har resulteret i, at der er blevet skabt et fælles sprog for de fagprofessionelle, der arbejder med og har direkte kontakt til de unge.

Sammenfatning af projektets resultatskabelse

Endelige resultater

- De endelige resultater af projektet skal resultere i øget optag på EUD fra målgruppen og øget selvforsørgelse hos målgruppen. Der er ikke på nuværende tidspunkt endelige resultater af projektet, da dette har en længere tidshorison. Det skal dog fremhæves, at projektets metoder og modeller har potentialet til at gøre unge uddannelses- og arbejdsmarkedsparete.
- En indikation på om indsatsen er lykket i forhold til øget optag på EUD vil kunne ses i ansøgningstal sommer 2021 og frem.
- Om det er lykkedes at øge selvforsørgelsen blandt de unge vil fremgå af UU-centres og jobcentres statistikker (fx antal henvendelse og om de unge er i deres system).
- Det konkrete output af projektet er udvikling og afprøvning af en række metoder og redskaber, der skal sikre overgange for unge i målgruppen. Disse er beskrevet her: <https://ungemedkant.dk/toolbox/>

Det bemærkes, at der ikke er gennemført survey i dette projekt pga. målgruppens sårbarhed. Der er gennemført korte enkeltinterviews med fem af de deltagende unge. VIA indsamler data om de unges progression

❶ Den personlige relation er afgørende

En central læring fra projektet er vigtigheden af, at matche den unge med den rigtige kontaktperson/mentor. Et godt personmatch har betydning for, at den unge kan fastholdes i sine mål. Den personlige relation er dermed en central faktor for projektets succes.

Samtidig fremhæves vigtigheden af, at både kontaktpersoner og mentorer har TID til at være sammen med den unge, så der opnås en tryghed, der gør det muligt at hjælpe den unge videre. Der skal opbygges en 'holdbar' relation, før man kan overhovedet kan arbejde med den udviklede taksonomi for ungeprogression.

Unge-guides

"I Tønder er der ansat tre unge-guides, som supplerer UU-vejlederne, der ikke altid den nødvendige tid til de unge i denne målgruppe. Unge-guides er udsprunget af dette projekt og er medarbejdere med socialpædagogisk og socialfaglig baggrund. Deres primære opgave er at være kontaktperson for Unge med Kant. UU-vejleder kan anmode om at få en unge-guide koblet på en ung, hvis der er et større behov hos den unge, end der kan håndteres af en mentor på uddannelsesinstitutionen. Unge-guides er ikke en erstatning for andre, men et ekstra tiltag, når der er behov herfor."

❷ Fælles tilgang og fælles sprog blandt de involverede professionelle

Alle de interviewede fagfolk fremhæver vigtigheden af, at der bruges dedikerede ressourcer på at sikre fælles tilgang til hvad et kædeansvar betyder i praksis og et fælles sprog herom mellem KUI og uddannelsesinstitutionerne.

De interviewede fagfolk fra kommuner og uddannelsesinstitutioner fremhæver, at organisering af samarbejdet, tydelige kommunikationsveje og en klar rollefordeling har stor betydning for, at de kan medvirke til at fastholde kædeansvaret. Særligt er snitfladerne mellem kommunen og uddannelsesinstitutionerne blevet tydelige for de involverede - og dermed kan man undgå, at der bliver huller i den unges forløb.

Et simpelt råd fra de involverede til andre kommunale vejledere og mentorer på uddannelsesinstitutioner er "*snak sammen og lær hinanden at kende*", for kun derigennem udvikles og fastholdes en fælles tilgang og sprog. Det er dog væsentligt, at der opbygges professionelle netværk, som sikrer strukturen omkring tilgang og sprog.

Særligt for uddannelsesinstitutionerne har det betydning, at der er faglærere nok, som ønsker at være mentorer, så mentorrollen kan spredes på flere personer. Samtidig er det vigtigt, at de klædes godt på, og at deres relationelle kompetencer udbygges. Derudover peges på, at det er en meget håndholdt indsats som mentoren skal yde for at sikre, at indsatsen tager afsæt i den unges behov.

③ Projektet kræver implementering i en stor skala

For at etablere et kædeansvar for den enkelte unge kræver det, at alle tænkelige aktører omkring den unge er med. Dvs. alle kommuner og uddannelsesinstitutioner, som den unge kommer i kontakt med.

Projektet har vist, at fx overgangen mellem KUI og uddannelsesinstitutioner, der ikke har deltaget i projektet, bryder med idéen om et kædeansvar. Er der ikke en mentor på uddannelsesinstitutionen, besværliggøres fastholdelsen og der er risiko for, at kontaktpersonen for sent får information om eventuelle problemer.

Det leder hen til, at projektet kræver implementering i stor skala, da erfaringerne fra projektet vil få størst effekt, hvis de løftes op på et systemisk niveau, fx for hele regionen. I et skaleringsprojekt skal de udviklingsomkostninger, som denne projektbevilling har dækket, ikke afholdes igen. Derimod kan man kapitalisere indsatsen og få størst mulig udbytte af projektet.

”Hvad den vigtigste læring fra projektet er? Det er betydningen af at oparbejde et kædeansvar. Som underviser har jeg tidligere sagt ”det er ude af mine hænder”, men nu er det tydeligt, at den, der opdager problemet, er den, der har ansvaret. Og nu kan jeg finde en person, der kan hjælpe, fordi jeg ved hvornår og hvem, man skal henvende sig til ved opståede problemstillinger.”

Underviser, der er mentor

④ Det stiller krav til både kommuner og uddannelsesinstitutioner

For at opnå den fulde effekt kræver det, der sker en kapacitetsopbygning i kommunerne, så der er dedikerede medarbejdere, der kan påtage sig en kontaktperson+ rolle. For at fastholde den unge kræver det tid og ressourcer, som nævnt i eksemplet om Tønder, der har ansat unge-guides. I Vejle har jobcentret ansat mentorer, der kan tilknyttes disse unge. Det er en væsentlig læring, at indsatsen rækker udover den normale vejledningsforpligtigelse og derfor kræver ekstra kapacitet i kommunen.

Det stiller også krav til kommunen om at være initiativtager i at etablere og udvikle et samarbejde med uddannelsesinstitutionerne. De skal så til gengæld være villige til at bruge ressourcer på mentorer, der griber den unge i forhold til uddannelsen.

Derfor er det vigtig, at være tydelig omkring hvilken gevinst der er for særligt uddannelsesinstitutionerne. De skal kunne se indsatsen som et led i at få flere elever og at fastholde dem. I projektet har man oplevet det som en stor udfordring i starten for alle aktører, at se mening og gevinst for dem selv. Det kræver, at der bruges energi på er en åbenhed om at få talt op, hvor gevinsterne i indsatsen er.